

The Economic Factors Influencing Exchange Rate of Kip (LAK) against Yuan (CNY)

Oulavieng SOMSACKXAYSOMPHENG*, Sitthivikone PHENGSAVAT, Sithone NORCHANDA,
Kommaly NOUANTHASING and Somkhuan XAYAVONG

Department of Finance and Accounting, Faculty of Economic and Tourism, Souphanouvong University
Lao PDR

*** Corresponding author:**

Oulavieng
SOMSACKXAYSOMPHENG,
President Office,
Souphanouvong University,
Tel: +856 20 7777 0107,
Email:
oulaviengssxsp@gmail.com

Article Info:

Submitted: April 27, 2022
Revised: Jun 05, 2022
Accepted: Jun 22, 2022

Abstract

This research aimed to investigate the economic factors that influence the exchange rate of LAK against the CNY. The researchers used the quarterly data from the database of the Bank of Lao. PDR and Bank of China in the period of 2015-2020 (24 quarters) by testing the economic factors influencing the exchange rate of LAK against CNY in the long-term period by applying the Engle and Grenger method and the short-term period through the Error Correction Model.

The results found that the fluctuation in exchange rate of LAK against CNY in long-term was positively influenced by the economic factors, which consisted of 4 factors as: 1) the change of money supply differential, which LAK appreciated against CNY, 2) the change of inter-bank rate differential, which LAK depreciated against CNY 3) the change of export differential, which LAK appreciated against CNY and 4) the change of comparative consumer price index differential, which LAK depreciated against CNY.

The results of the fluctuation in exchange rate of LAK against CNY in short-term was positively influenced by the economic factors, which consisted of 3 factors as: 1) the change of money supply differential, which LAK appreciated against CNY; 2) the change of inter-bank rate differential, which LAK depreciated against CNY and 3) the change of export differential, which LAK appreciated against CNY.

Keywords: Exchange rate of LAK against CNY, Economic factors, Engle and Grenger, Error Correction Model

1. ພາກສະເໜີ

ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນລະບົບເສດຖະກິດລະຫວ່າງປະເທດເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບໃຊ້ໃນການທຸລະກໍາລະຫວ່າງປະເທດ ທັງການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ, ການລົງທຶນລະຫວ່າງປະເທດ, ການເກັບກໍາໄລ, ການໃຊ້ຈ່າຍໃນການທ່ອງທ່ຽວ, ການບໍລິການ ແລະ ການບໍລິຈາກ. ປະເທດ ຫຼື ກຸ່ມປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກລ້ວນແຕ່ມີສະກຸນເງິນຂອງຕົນ ເຊິ່ງມີຄ່າເມື່ອປຽບທຽບກັບສະກຸນເງິນອື່ນແຕກຕ່າງກັນໄປ ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງໃຊ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນລະຫວ່າງປະເທດ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ກໍານົດຄ່າເງິນຂອງປະເທດ

ໃນຄະນະອັດຕາແລກປ່ຽນມີປ່ຽນແປງໄປຕາມພາວະເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ຫຼື ກຸ່ມປະເທດທີ່ໃຊ້ສະກຸນເງິນນັ້ນ (Engthong Bauudin, 2019).

ນັບແຕ່ປີ 1986 ເປັນຕົ້ນມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດປະເທດ, ໂດຍໄດ້ຫັນຈາກເສດຖະກິດແຜນການມາເປັນເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ເຊິ່ງໃນການດໍາເນີນກິນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມກົນໄກລາຄາ (ສປປ ລາວ, 1986), ເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 13 ກັນຍາ 1995 ອັດຕາແລກປ່ຽນແບບທາງການໄດ້ຖືກຍົກເລີກປ່ຽນມາໃຊ້ອັດຕາແລກປ່ຽນແບບລອຍຕົວ ແຕ່ການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນໃນໄລຍະນີ້

ແມ່ນຍັງຕິດພັນກັບສະຖານະເງິນຂອງປະເທດຄູ່ຄ້າຫຼັກຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນເງິນບາດ ແລະ ເງິນໂດລາສະຫະ ລັດ ຍ້ອນວ່າ ເສດຖະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ, ການເພິ່ງພາສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຈາກຕ່າງປະເທດ, ຜົນກະທົບຈາກວິກິດການທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການ ເງິນໂລກເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບປ່ຽນແປງອ່ອນຄ່າ ລົງ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 1995).

ໃນປັດຈຸບັນເສດຖະກິດການຄ້າຂອງໂລກມີການ ປ່ຽນແປງຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ ປະເທດລາວມີອັດຕາການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂ້ອນຂ້າງສູງ ແລະ ມີແນວ ໂນ້ມຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ ການປ່ຽນແປງຈາກປະເທດ ກະສິກໍາ ແລະ ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ມາເປັນການ ສົ່ງອອກຜົນຜະລິດໃນດ້ານກະເສດ ແລະ ການຜະລິດສິນ ຄ້າເພື່ອສົ່ງອອກ ຂະນະດຽວກັນສະຖານະການທົ່ວໂລກມີ ກຸ່ມເສດຖະກິດການຄ້າລວມຕົວກັນຫຼາຍກຸ່ມ ທັງເອີຣົບ, ອາເມລິກາ ແລະ ເອເຊຍ ຕະຫຼອດຈົນປະເທດສັງຄົມນິຍົມ ຕ່າງໆ ກໍ່ມີການເປີດການຄ້າເສລີຂຶ້ນຫຼາຍປະເທດ ເຮັດໃຫ້ ປະເທດລາວຕ້ອງປັບປຸງນະໂຍບາຍໂຄງສ້າງອັດຕາພາສີ ແລະ ແຜນເສດຖະກິດການຄ້າ ໃຫ້ມີລັກສະນະເປັນສາກົນ ເພື່ອຮອງຮັບສະຖານະການໂລກ ແລະ ເມື່ອປະເທດລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນພາຄີ ກໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງດໍາເນີນນະໂຍບາຍ ເສດຖະກິດການເງິນ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພັນທະສັນຍາ ເຊັ່ນ: ການຄ້າເສລີອາຊຽນ, ພັນທະການຄ້າໂລກເປັນຕົ້ນ. ປະເທດທີ່ເປັນຄູ່ຄ້າຫຼັກໃນການສົ່ງອອກ ແລະ ນໍາເຂົ້າ ສິນຄ້າຂອງລາວເປັນຕົ້ນແມ່ນປະເທດຈີນ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ບົດລາຍງານເສດຖະກິດລາຍໄຕມາດປີ 1997)

ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຖືເປັນປັດໄຈທີ່ ສໍາຄັນປັດໄຈໜຶ່ງ ໃນການເຮັດທຸລະກິດກັບຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ການຄ້າ, ການລົງທຶນ, ການເຮັດທຸລະກິດຮ່ວມກັນ ລວມໄປເຖິງການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການໃຫ້ຄວາມ ຊ່ວຍເຫຼືອກັນລະຫວ່າງປະເທດ, ເງິນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ໃຊ້ ເປັນຕົວກາງໃນການແລກປ່ຽນເພື່ອເຮັດທຸລະກິດກັບ ຕ່າງປະເທດ ແຕ່ເນື່ອງຈາກ ແຕ່ລະປະເທດໃຊ້ສະຖານເງິນທີ່

ແຕກຕ່າງກັນ ເຮັດໃຫ້ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ອາໄສອັດຕາ ແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃນການເປັນສື່ ກາງເຊື່ອມຕໍ່ລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການຕ່າງໆ ລະຫວ່າງ ປະເທດທີ່ເປັນສະຖານເງິນຕ່າງກັນ ໃຫ້ມີມູນຄ່າເທົ່າທຽມ ກັນເຊັ່ນ: ເງິນກີບ 1,848 ກີບ ຕໍ່ມູນຄ່າຂອງເງິນຢວນ 1 ຢວນ ຫຼື 1 ຢວນ ຕ້ອງໃຊ້ ເງິນກີບລາວຈໍານວນ 1,848 ກີບ ໃນການແລກ ປ່ຽນ. ທັງນີ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນບໍ່ໄດ້ຄົງ ທີ່ຕະຫຼອດເວລາ ມີການປ່ຽນແປງຂຶ້ນລົງຢູ່ສະເໝີໃນແຕ່ລະ ຊ່ວງເວລາຕາມປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບເຊັ່ນ: ພາວະ ເສດຖະກິດໂລກ, ພາວະເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ, ການເມືອງ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ, ນະໂຍບາຍການເງິນເປັນຕົ້ນ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ກົດໝາຍການຄຸ້ມຄອງ ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, 2022).

ໃນປີ 2019, ເພື່ອຮັກສາສະເຖຍລະພາບເງິນຕາ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ປະກອບສ່ວນຊຸກຍູ້ການພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນ ຍົງ. ທຫລ ໄດ້ດໍາເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາ ໂດຍນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມື ທາງອ້ອມ ເປັນຕົ້ນ: ສືບຕໍ່ຮັກສາອັດຕາດອກເບ້ຍພື້ນຖານ ໃນລະດັບ 4% ຕໍ່ປີ, ຮັກສາອັດຕາສ່ວນເງິນແຮຝາກບັງຄັບ ໃນລະດັບ 5% ສໍາລັບເງິນກີບ ແລະ 10% ສໍາລັບເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດ; ສືບຕໍ່ຊຸກຍູ້ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຕະຫຼາດເປີດ ແລະ ຕະຫຼາດລະຫວ່າງທະນາຄານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ພ້ອມ ທັງປະຕິບັດພາລະບົດບາດເປັນຜູ້ໃຫ້ກູ້ຢືມແຫຼ່ງສຸດທ້າຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທຫລ ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ທະນາຄານ ທຸລະກິດ ກໍານົດອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນຝາກ-ເງິນກູ້ທຸກ ສະກຸນຂອງຕົນຕາມກົນ ໄກຕະຫຼາດທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງຂອງ ລັດເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບພື້ນຖານເສດຖະກິດ ແລະ ຫຼັກ ການບໍລິຫານທຶນ ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ ທະນາຄານຂອງຕົນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ທຫລ ກໍ່ໄດ້ຖືເອົາ ນະໂຍບາຍອັດຕາແລກປ່ຽນເປັນເຄື່ອງມືຕົ້ນຕໍ ໃນການ ຮັກສາສະເຖຍລະພາບ ດ້ານນເງິນຕາໃຫ້ມີຄວາມໜັ້ນທ່ຽງ ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍອັດຕາແລກປ່ຽນຕາມ ກົນໄກຕະຫຼາດທີ່ມີການ ຄຸ້ມຄອງຂອງລັດ. ສືບຕໍ່ກໍານົດ

ອັດຕາແລກປ່ຽນອ້າງອີງ ກີບ/ໂດລາ ປະຈຳວັນ ເພື່ອເປັນ ບ່ອນອີງໃຫ້ ທທກ ແລະ ຮ້ານ ແລກປ່ຽນ ກຳນົດອັດຕາ ແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍໃນຂອບເຂດ $\pm 0,25\%$ ແລະ ກຳນົດ ສ່ວນຕ່າງລະຫວ່າງອັດຕາຊື້-ຂາຍ ສຳລັບ ເງິນກີບທຽບກັບ ໂດລາ ແລະ ກີບທຽບກັບເອີໂຣ $0,50\%$, ເງິນກີບທຽບກັບ ບາດ $0,75\%$ ແລະ 2% ສຳລັບທຽບໃສ່ ສະກຸນເງິນອື່ນໆ. (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ບົດລາຍງານທາງດ້ານ ເສດຖະກິດເງິນຕາປີ 2019).

ການພັດທະນາເສດຖະສິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2020 ຄາດວ່າຈະຍັງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານໂດຍ ສະເພາະການວິຕົກກັງວົນຕໍ່ການແຜ່ລະບາດຂອງໄຂ້ຫວັດ ສາຍພັນໃຫມ່ ໂຄວິດ-19, ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນການຟື້ນຕົວ ຂອງເສດຖະກິດໂລກ ການຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ຢູ່ຕະຫຼາດເງິນສາກົນ, ການຫຼຸດລົງຂອງລາຄານ້ຳມັນໃນຕະ ຫຼາດໂລກພ້ອມທັງສິ່ງທ້າທາຍພາຍໃນປະເທດ ປະສິບໄພ ທຳມະຊາດ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງ ຍາກດ້ານງົບປະມານຂອງລັດ. ເພື່ອຕອບສະຫນອງໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ສ ປປ ລາວ ໃນ ໄລ ຍະໃຫມ່ ໃຫ້ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນຍົງ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ສູ້ຊົນ ປະກອບສ່ວນຮັກສາສະເຖຍລະພາບທາງດ້ານເງິນຕາໃຫ້ໜັ້ນ ທ່ຽງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພື້ນຖານ ເສດຖະກິດໃຫ້ຂະ ຫຍາຍຕົວແບບຍືນຍົງ ດ້ວຍການຮ່ວມ ມືປະສານສົມທົບກັບບັນດາຂະແໜງການເສດຖະກິດ ເພື່ອດຳເນີນນະໂຍບາຍປະສົມປະສານ. ນອກຈາກນີ້ ທະນາຄານແຫ່ງ ສ ປປ ລາວ ຈະສຸມໃສ່ການຄຸ້ມຄອງ ລະບົບສະຖາບັນການເງິນ ໃຫ້ມີຄວາມໜັ້ນຄົງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການຊຳລະສະສາງໃຫ້ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະ ປອດໄພ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ບົດລາຍງານ ເສດຖະກິດລາຍໄຕມາດປີ 2020).

ຈາກບັນຫາຂ້າງເທິງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ສຶກສາຕ້ອງການ ສຶກສາການພະຍາກອນອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບ ກັບເງິນຕາປະເທດໜຶ່ງ ເຊິ່ງການຄຳລະຫວ່າງປະເທດແມ່ນ

ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ການກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາ ລະຫວ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະເງິນຢວນ ຂອງຈີນ ເນື່ອງ ຈາກເງິນຢວນກຳລັງມີບົດບາດເພີ່ມຂຶ້ນໃນເວທີເສດຖະກິດ ໂລກ ເຊິ່ງເປັນປັດໄຈທີ່ພັກດັນໃຫ້ປະເທດຈີນສະໜັບສະ ໜູນໃຫ້ເງິນຢວນເປັນສະກຸນຫຼັກອີກສະກຸນໜຶ່ງຂອງໂລກ ເຖິງແມ່ນວ່າປັດຈຸບັນການໃຊ້ຈ່າຍເງິນຢວນຈະຍັງມີສັດ ສ່ວນບໍ່ຫຼາຍເມື່ອປຽບກັບຂະໜາດເສດຖະກິດ ແລະ ຂະ ໜາດການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດຈີນ ແຕ່ການໃຊ້ສະກຸນເງິນ ຢວນ ກໍ່ມີແນວໂນ້ມເຕີບໂຕຢ່າງໄວວາ ແລະ ອາດຈະມີໂອ ກາດເປັນເງິນສະກຸນຫຼັກອັນດັບໜຶ່ງຂອງໂລກແທນທີ່ສະ ກຸນເງິນໂດລາສະຫະລັດ ໃນອານາຄົດ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເລືອກສຶກ ສາປັດໄຈທາງເສດຖະກິດຕໍ່ກັບອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງ ເງິນກີບ ກັບ ຢວນ ໄດ້ແກ່: ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍ ແຄບ (M_1), ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາ ຄານ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ມູນຄ່າການສົ່ງອອກສິນຄ້າ, ດັດສະນີ ລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງອັດຕາແລກປ່ຽນ ກີບ (ສ ປປ ລາວ) ທຽບກັບຢວນ (ສປ ຈີນ).

ຈຸດປະສົງໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເພື່ອສຶກສາປັດ ໄຈທາງເສດຖະກິດຕໍ່ກັບອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງ ເງິນ ກີບ ກັບ ຢວນ ໃນດຸນນະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

2. ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ

2.1 ເຄື່ອງມືໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາປັດໄຈທາງເສດຖະກິດ ຕໍ່ກັບອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບກັບຢວນ ແມ່ນໃຊ້ ແບບຈຳລອງທາງເສດຖາມິຕິ ໂດຍປະກອບມີຕົວປ່ຽນຕາມ ຄື ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ແລະ ຕົວປ່ຽນ ອິດສະຫຼະປະກອບດ້ວຍປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍ ແຄບ ໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ (M_1), ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງ ທະນາຄານ ໂດຍ ປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ໂດຍ ປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ, ມູນຄ່າການສົ່ງອອກ ສິນຄ້າ ສປປ ລາວ ໄປ ສປ ຈີນ ໂດຍປຽບທຽບມູນຄ່າ

ການສົ່ງອອກຂອງຈີນມາ ສປປ ລາວ ແລະ ດັດສະນີລາຄາ ຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ

2.2 ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຜູ້ສຶກສາໄດ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນໃຊ້ທຸຕິຍະ ພູມ (Secondary data) ເປັນຂໍ້ມູນໄຕມາດ ແຕ່ປີ 2011 -2020 ຂອງບົດລາຍງານທາງດ້ານເສດຖະກິດເງິນຕາຂອງ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (BOL) ປະກອບມີອັດຕາ ແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ຢວນ, ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບ ຂອງ ສປປ ລາວ, ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະ ຫວ່າງ ທະ ນາຄານໃນ ສປປ ລາວ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງ ສປປ ລາວ, ມູນ ຄ່າການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ສປປ ລາວ ໄປ ສປ ຈີນ ແລະ ດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ສປປ ລາວ ສ່ວນຂໍ້ມູນຈາກ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປ ຈີນ (BOT) ເຊິ່ງປະກອບມີປະລິມານ ເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບຂອງ ສປ ຈີນ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ ເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງ ທະນາຄານຢູ່ປະເທດ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ ຂອງ ສປ ຈີນ, ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງ ສປ ຈີນ ມາ ສປປ ລາວ ແລະ ດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ສປ ຈີນ.

2.3 ແບບຈາລອງທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ

ການສ້າງແບບຈຳລອງແມ່ນອີງໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າ Douglas Pearce (1983), Orathai Phuangpool (2010) ແລະ Engthong Bauudin (2019) ໂດຍ ມີ ແບບຈຳລອງທາງເສດຖະກິດດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} LnEX_t = & \beta_0 + \beta_1 LnM1_t + \beta_2 IBR_t + \\ & \beta_3 INF_t + \beta_4 \\ LnEXP_t = & \beta_5 LnCPI_t + \varepsilon \end{aligned}$$

ໂດຍ $LnEX_t$ =ໂລກາລິດຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບ ກັບຢວນ

$LnM1_t$ =ໂລກາລິດປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍ ແຄບ ໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($LnM1_t = LnM1_{Lao} - LnM1_{china}$)

IBR_t =ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານ ທຸລະກິດ ໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($IBR_t = IBR_{Lao} - IBR_{china}$).

INF_t =ອັດຕາເງິນເຟີ້ໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($INF_t = INF_{Lao} - INF_{china}$).

$LnEXP_t$ =ໂລກາລິດປະລິມານມູນຄ່າການສົ່ງອອກ ໂດຍປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($LnEXP_t = LnEXP_{Lao} - LnEXP_{china}$)

$LnCPI_t$ = ໂລກາລິດດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍ ປຽບທຽບ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($LnCPI_t = LnCPI_{Lao} - LnCPI_{china}$)

2.4 ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ປັດໄຈທາງເສດຖະກິດຕໍ່ກັບອັດຕາແລກປ່ຽນລະ ຫວ່າງເງິນກີບກັບຢວນ ເປັນການວິເຄາະແບບປະລິມານ ເຊິ່ງເປັນການວິເຄາະແບບປະລິມານດ້ວຍແບບຈຳລອງທາງ ເສດຖະກິດ ແລະ ປະເມີນດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (ພູເພັດ ກ້ຽວພິລາວິງ, 2016) ໂດຍມີຂັ້ນຕອນວິເຄາະ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການທົດສອບ Unit root ເພື່ອທົດສອບ ຄວາມນຶ່ງຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມທີ່ ມາສຶກສາດ້ວຍວິທີ Augmented Dickey-Fuller.
- 2) ການທົດສອບ ດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ (Co-integration) ຕາມວິທີຂອງ Engle and Grenger.
- 3) ການທົດສອບດຸນນະພາບໄລຍະສັ້ນຕາມແບບ ຈຳລອງ Error Correction Model.

3. ຜົນການສຶກສາ

3.1 ຜົນການທົດສອບ Unit root test

ຈາກຕາຕະລາງ 1 ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF ຢູ່ລະດັບ Level ພົບວ່າໂລກາລິດຂອງອັດ ຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນ (LNEX), ປະລິມານເງິນ ໃນຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບ (M1), ອັດຕາດອກ ເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານໂດຍປຽບທຽບ (IBR), ອັດ ຕາເງິນເຟີ້ໂດຍປຽບທຽບ (INF) ແລະ ປະລິມານມູນຄ່າ ການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບ (EXP) ມີຄ່າສົມບູນ ADF- statistic ທີ່ມີຄ່ານ້ອຍກວ່າຄ່າສົມບູນຂອງ Mackinon Critical Value ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01; 0.05 ແລະ 0.10 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຍອມ ຮັບສົມມຸດ ຖານຫຼັກ (H_0) ສະແດງວ່າ: ຂໍ້ມູນມີລັກສະນະບໍ່ນຶ່ງ (Non-Stationary) ຢູ່ໃນລະດັບ Level ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນ

ທາງສະຖິຕິ 0.05 ຍົກເວັ້ນໂລກາລິດຕັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບ (LNCPI) ມີຄ່າສົມບູນ ADF-statistic ທີ່ມີຄ່າໃຫຍ່ກວ່າຄ່າສົມບູນຂອງ Mackinon Critical Value ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01; 0.05; 0.10 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ປະຕິເສດສົມມຸດຖານຫຼັກ H_0 ສະແດງວ່າຂໍ້ມູນມີລັກສະນະນັ່ງ (Stationary) ຢູ່ໃນລະດັບ Level ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01; 0.05 ແລະ 0.10.

ເນື່ອງຈາກຕົວປ່ຽນທີ່ລະດັບ Level ມີຂໍ້ມູນເກືອບໝົດທຸກຕົວມີລັກສະນະນັ່ງ (Non-Stationary) ຈຶ່ງຈໍາຕ້ອງແກ້ໄຂດ້ວຍການຫາຜົນຕ່າງອັນດັບທີ 1 (First Difference) ຫຼື $\Delta X_t = X_t - X_{t-1}$ ແລ້ວຈຶ່ງດໍາເນີນການທົດສອບ Unit root ອີກຄັ້ງໜຶ່ງ, ຫາກຕົວປ່ຽນດັ່ງກ່າວຜ່ານການຫາຜົນຕ່າງອັນດັບທີ 1 ແລ້ວມີລັກສະນະນັ່ງ (Stationary) ສະແດງວ່າຕົວປ່ຽນມີອັນດັບ Intergration ທີ່ອັນດັບທີ 1 ຫຼື I(1) ແລະ ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF ຢູ່ລະດັບ First Difference ດັ່ງນີ້:

ຈາກຕາຕະລາງ 2 ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF ຢູ່ລະດັບ First Difference ພົບວ່າໂລກາລິດຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນ (LNEX), ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບ(M1), ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານໂດຍປຽບທຽບ (IBR), ອັດຕາເງິນເຟີ້ໂດຍປຽບທຽບ (INF) ແລະ ປະລິມານມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບ (EXP) ແລະ ໂລກາລິດຕັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບ (LNCPI) ມີຄ່າສົມບູນ ADF-statistic ທີ່ມີໃຫຍ່ກວ່າຄ່າສົມບູນຂອງ Mackinon Critical Value ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01; 0.05 ແລະ 0.10 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າປະຕິເສດສົມມຸດຖານຫຼັກ (H_0) ສະແດງວ່າຂໍ້ມູນມີລັກສະນະນັ່ງ (Stationary) ຢູ່ໃນລະດັບ First Difference ດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການປະເມີນຄ່າໃນແບບຈໍາລອງຕໍ່ໄປໄດ້.

3.2 ການທົດສອບຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ

ຈາກຕາຕະລາງ 3 ພົບວ່າ ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວຕາມວິທີຂອງ Engle and Granger ໂດຍປະເມີນຄ່າການຖົດຖອຍດ້ວຍວິທີກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS) ໄດ້ຜົນການປະເມີນ ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{Ln } EX_t = & 2.7438 - 2.37 \times 10^{-9} \text{LnM1}_t + 1.759 \text{IBR}_t \\ & (36.987)^{***} \quad (-3.555)^{***} \quad (2.7949)^{***} \\ & - 1.26 \times 10^{-8} \text{LnEXP}_t + 3.24 \times 10^{-7} \text{LnCPI}_t \\ & \quad \quad \quad (-1.8912)^* \quad (4.0723)^{***} \\ R^2 = & 0.867903 \quad DW = 1.9677 \end{aligned}$$

ໝາຍເຫດ:

*** ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

* ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.1

ຈາກສົມຜົນເຫັນວ່າ ຄ່າສໍາປະສິດການຕັດສິນໃຈ $R^2 = 0.867903$ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງກຸ່ມຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍອັດຕາສ່ວນການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບຢວນ ໄດ້ 86.80% ແລະ Durbin-Watson (DW) ທີ່ມີຈໍານວນຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ 4 ຕົວ, ຈໍານວນຂໍ້ມູນ 24 ໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.05 ມີຄ່າ $d_U = 1.775$ ເຊິ່ງຄ່າ $DW = 1.811929 > d_U$ ຢູ່ໃນຊ່ວງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ແລະ ບໍ່ເກີດບັນຫາຄວາມສໍາພັນທາງອະນຸກົມເວລາ (Auto correlation) ແລະ ສາມາດຂຽນສົມຜົນປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວກຳໜົດອັດຕາອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບຢວນ ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວໄດ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ຄ່າສໍາປະສິດສິດຄົງທີ່ ມີຄ່າ 2.7438 ສະແດງວ່າ ຖ້າບໍ່ມີປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ 2.74% (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01.

2) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປ ຈີນ (M1) ມີຄ່າເທົ່າກັບ -2.37×10^{-9} ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບ ຂອງ ສປປລາວ ບັບຕົວເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ສປ ຈີນ 1 ພັນລ້ານກີບ ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ຫຼຸດລົງ

2.37x10⁻⁹ % (ເງິນກີບແຂງຄ່າ) ໂດຍປັດໄຈອື່ນໆຄົງທີ່ ໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ເຊິ່ງສາຍເຫດທີ່ກົງກັນຂ້າມກັບສົມມຸດຖານຕັ້ງໄວ້ມາຈາກເກີດຈາກປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງໂລກ ເຊັ່ນ: ເສດຖະກິດຢູ່ໃນພາວະຖີດຖອຍຂອງບັນ ດາປະເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ແລະ ແະເທດກໍາລັງພັດທະນາ, ການຟື້ນຕົວເສດຖະກິດຂອງປະເທດພັດທະນາແລ້ວ, ການຜັນຜ່ອນຂອງລາຄານໍ້າມັນ, ການແຜ່ລະບາດພະຍາດອັກ ເສບປອດ COVID-19.

3) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ (IBR) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 1.7591 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານປັບຕົວສູງຂຶ້ນກວ່າ ສປ ຈີນ ໃນອັດຕາ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ 1.76% (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ເຫດຜົນທີ່ເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນກົງກັນຂ້າມກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ເນື່ອງຈາກນັກລົງທຶນ ສປ ຈີນມາລົງທຶນໃນ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ນໍາເງິນຈີນເຂົ້າມາລົງທຶນ ໂດຍບໍ່ຈໍາເປັນແລກປ່ຽນເງິນກີບ ແລະ ກູ້ຢືມເງິນນໍາທະນາຄານທຸລະກິດໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການເງິນກີບມີຈໍານວນໜ້ອຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ(ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ).

4) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປຈີນ(EXP) ມີຄ່າເທົ່າກັບ -1.26x10⁻⁸ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ປັບຕົວເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າ ສປ ຈີນ 1 ພັນລ້ານ ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ຫຼຸດລົງ 1.26x10⁻⁸% (ເງິນກີບແຂງຄ່າ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້.

5) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງໂລກາລິດດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ (CPI) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 3.24x10⁻⁷ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າການປ່ຽນແປງດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ຂອງ ສປປ ລາວ ປັບຕົວສູງກວ່າ ສປ ຈີນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.32% (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້.

ສ່ວນປັດໄຈອັດຕາເງິນເຟີ້ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ (INF) ບໍ່ເປັນຕົວກຳນົດຕໍ່ໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ໃນດຸນນະພາບໄລຍະຍາວ ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05.

3.3 ຜົນການວິເຄາະຄວາມສໍາພັນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ

ຈາກຕາຕະລາງ 4 ພົບວ່າ ຕາມແບບຈໍາລອງ Error Correction Modle(ECM) ໂດຍປະເມີນຄ່າການຖີດຖອຍດ້ວຍວິທີກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS) ໄດ້ຜົນການປະເມີນ ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{Ln } EX_t = & 0.002317 - 3.28 \times 10^{-9} \Delta M1_t + 1.7042 \Delta \text{LnIBR}_t \\ & (-1.1932)^{\text{ns}} \quad (-5.5976)^{***} \quad (3.7090)^{***} \\ & + 0.4252 \Delta \text{LnEX}_{t-1} - 0.6805 \text{ECM}_{t-1} \\ & (3.3303)^{***} \quad (-3.215)^{***} \end{aligned}$$

R²=0.792239 DW=2.1322
ໝາຍເຫດ: *** ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

ຈາກສົມຜົນເຫັນວ່າ ຄ່າສໍາປະສິດການຕັດສິນໃຈ R²=0.792239 ເຊິ່ງໝາຍເຖິງກຸ່ມຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບຢວນໄດ້ 79.23% ແລະ ເມື່ອພິຈາລະນາ ຄ່າຕາຕະລາງ Durbin-Watson (DW) ທີ່ມີຈໍານວນຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ 4 ຕົວ, ຈໍານວນຂໍ້ມູນ 22 ໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ມີຄ່າ d_U = 1.80 ເຊິ່ງຄ່າ DW = 2.1322 > d_U ຢູ່ໃນຊ່ວງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ແລະ ບໍ່ເກີດບັນຫາຄວາມສໍາພັນທາງອະນຸກົມເວລາ (Auto correlation) ແລະ ສາມາດຂຽນສົມຜົນປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວກຳນົດ

ອັດຕາອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບຢວນ ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜິດຕ່ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນໄລຍະສັ້ນ ໃນຮູບແບບ ECM ເຊິ່ງສໍາປະສິດຂອງ ECM ມີຄ່າ -0.680474 ໝາຍຄວາມວ່າ ຄວາມໄວຂອງການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນຂອງຕົວປ່ຽນຕ່າງໆມີຄວາມບ່ຽງເບນໄປຫາຈຸດດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວໃນອັດຕາ 68.05% ເຊິ່ງອະທິບາຍຜົນໄດ້ ດັ່ງນີ້:

1) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງການປ່ຽນແປງປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ($\Delta M1$) ມີຄ່າເທົ່າກັບ -3.28×10^{-9} ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າການປ່ຽນແປງປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບ ຂອງ ສປປ ລາວ ປັບຕົວເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ສປ ຈີນ 1 ພັນລ້ານກີບ ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ຫຼຸດລົງ 3.28×10^{-9} % (ເງິນກີບແຂ່ງຄ່າ) ໂດຍປັດໄຈອື່ນໆຄົງທີ່ ໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ເຊິ່ງສາຍເຫດທີ່ກົງກັນຂ້າມກັບສົມມຸດຖານຕັ້ງໄວ້ມາຈາກເກີດຈາກປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງໂລກ ເຊັ່ນ: ເສດຖະກິດຢູ່ໃນພາວະຖີດຖອຍຂອງບັນດາປະເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ແລະ ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ, ການຟື້ນຕົວເສດຖະກິດຂອງປະເທດພັດທະນາແລ້ວ, ການຜັນຜ່ອນຂອງລາຄານໍ້າມັນ, ການແຜ່ລະບາດພະຍາດອັກເສບປອດ COVID-19.

2.) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງການປ່ຽນແປງອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ (ΔIBR) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 1.7042 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າການປ່ຽນແປງອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານປັບຕົວສູງຂຶ້ນກວ່າ ສປ ຈີນ ໃນອັດຕາ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ 1.70% (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນຂ້າມສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ເຫດຜົນທີ່ເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນກົງກັນຂ້າມກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ເນື່ອງຈາກນັກລົງທຶນ ສປ ຈີນ ມາລົງທຶນໃນ

ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ນໍາເງິນຈີນເຂົ້າມາລົງທຶນໂດຍບໍ່ຈໍາເປັນແລກປ່ຽນເງິນກີບ ແລະ ກູ້ຢືມເງິນນໍາທະນາຄານທຸລະກິດໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການເງິນກີບມີຈໍາ ນວນໜ້ອຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບທຽບກັບຢວນເພີ່ມຂຶ້ນ (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ).

3.) ຄ່າສໍາປະສິດຂອງການປ່ຽນແປງມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປ ຈີນ ($\Delta \ln Ex_{t-1}$) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.4252 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນ ໄຕມາດຜ່ານມາ 1 ໄຕມາດ ປັບຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ຫຼຸດລົງ 43% (ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງ) ທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ກົງກັນກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້.

ສ່ວນການປ່ຽນແປງມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປ ຈີນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ບໍ່ເປັນຕົວກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນໃນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ໃນລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01.

4. ວິພາກຜົນ

1) ຈາກການສຶກສາອັດຕາສ່ວນການປ່ຽນແປງປະລິມານຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ສິ່ງຜິດຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບແຂງຄ່າ ເຊິ່ງຄວາມໝາຍວ່າ ອັດຕາສ່ວນການປ່ຽນແປງປະລິມານຄວາມໝາຍແຄບຂອງ ສປປ ລາວ ປັບຕົວສູງຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ສປ ຈີນ ຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄ່າກີບທຽບກັບຢວນ ອ່ອນຄ່າລົງ ຢູ່ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ ຜົນການສຶກສາສອດຄ່ອງກັບຄື້ນຄ້ວາຂອງ Orathai Phuangpool (2010) ທີ່ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການເຄື່ອນໄຫວອັດຕາແລກປ່ຽນ: ກໍລະນີສຶກສາ ສປ ຈີນ ແລະ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບການຄື້ນຄ້ວາຂອງ Phonphat Intaravorra-phat (2017) ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນບາດ

ທຽບກັບເງິນໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ ເຊິ່ງເຫດຜົນມາ
ຈາກສາຍເຫດເກີດມາຈາກປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ
ໂລກ ເຊັ່ນ: ເສດຖະກິດຢູ່ໃນພາວະຖືດຖອຍຂອງບັນດາປະ
ເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ການ
ຟື້ນຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດພັດທະນາແລ້ວ, ການ
ຜ່ອນຜັນຂອງລາຄານໍ້າມັນ, ໄພພິບັດ ແລະ ໂລກລະບາດ.
ສະນັ້ນ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນການຄວບຄຸມປະ
ລິມານເງິນໃນມືຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ໃຫ້
ກຳນົດໄປຕາມອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງປະລິມານເງິນ
ໃນລະບົບເສດຖະກິດ, ໃນເວລາເກີດຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບ
ກັບຢວນອ່ອນຄ່າ (ອັດຕາແລກປ່ຽນເພີ່ມຂຶ້ນ) ທະນາຄານ
ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງໃຫ້ປະລິມານເງິນຢູ່ໃນກຳມືຂອງ
ປະຊາຊົນຫຼຸດລົງກວ່າ ສປ ຈີນ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍ
ເງິນຕາແບບຮັດກຸມ ພ້ອມທັງສະໜອງສິນເຊື່ອໃຫ້ພາກ
ເອກະຊົນຫຼຸດລົງ, ເວລານັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບ
ກັບຢວນແຂ່ງຄ່າຂຶ້ນໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວໄດ້.

2) ຈາກການສຶກສາການປ່ຽນແປງອັດຕາດອກເບ້ຍ
ເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ
ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ ສິ່ງຜິດເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບກັບ
ຢວນ ອ່ອນຄ່າ ຢູ່ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ດຸນຍະ
ພາບໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງຫາກອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງ
ທະນາຄານ ປັບຕົວສູງຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ສປ ຈີນ ຈະເຮັດໃຫ້
ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບກັບຢວນອ່ອນຄ່າລົງ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບ
ການຄົ້ນຄວ້າຂອງ ກອນນິກາ ສີສັງງາມ ແລະ ກິດຕິພັນ ສະ
ວັດຕິກຽດ (2016) ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທາງເສດຖະກິດທີ່
ເປັນຕົວກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນບາດທຽບກັບເງິນ
ຢວນ ແລະ Phonphat Intaravorrathat (2017) ໄດ້
ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນ
ຂອງເງິນບາດທຽບກັບເງິນໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ. ສະ
ແດງວ່າການລົງທຶນຂອງນັກທຸລະກິດ ສປ ຈີນທີ່ມາລົງທຶນ
ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍການນຳໃຊ້ເງິນຢວນເຂົ້າມາລົງທຶນ
ໂດຍບໍ່ໄດ້ນຳໄປແລກປ່ຽນເປັນເງິນກີບ ແລະ ບໍ່ມີການກູ້
ຢືມເງິນນຳທະນາຄານທຸລະກິດໃນ ສປປ ລາວ. ສະນັ້ນ,

ທະນາ ຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍ
ເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານໃຫ້ເໝາະສົມໃນແຕ່ລະໄລຍະ
ໂດຍກຳນົດຕາມອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງເງິນກູ້ຢືມລະ
ຫວ່າງທະນາຄານ, ນອກຈາກນັ້ນ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ
ລາວ ຕ້ອງຄວບຄຸມເງິນຕາໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ
ອອກລະບຽບບັງຄັບໃຫ້ນັກລົງທຶນທີ່ມາລົງທຶນຢູ່ໃນ ສປປ
ລາວ ຕ້ອງໃຊ້ເງິນກີບເທົ່ານັ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການ
ເງິນກີບມາລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນ
ລະຫວ່າງເງິນກີບທຽບກັບເງິນຢວນຫຼຸດລົງ ຈົນເຮັດໃຫ້ຄ່າ
ຂອງເງິນກີບແຂ່ງຄ່າຂຶ້ນ ໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະເວລາ
ຍາວໄດ້. ສະນັ້ນ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງກຳນົດ
ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງໃຫ້ເໝາະສົມໃນແຕ່ລະ
ໄລຍະ ໂດຍກຳນົດຕາມອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງເງິນກູ້
ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ໃນເວລາຄ່າຂອງເງິນກີບອ່ອນຄ່າ
(ອັດຕາແລກປ່ຽນເພີ່ມຂຶ້ນ).

3) ຈາກການສຶກສາອັດຕາການປ່ຽນແປງປະລິມານ
ມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ
ໄປ ສປ ຈີນ ກັບການສົ່ງອອກຂອງ ສປ ຈີນ ມາ ສປປ ລາວ
ສົ່ງຜິດເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບກັບຢວນແຂ່ງຄ່າ ຢູ່ໃນ
ດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ ສະ
ແດງວ່າ ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ສູງກວ່າ ສປ
ຈີນ ຈະເຮັດໃຫ້ເງິນກີບທຽບກັບເງິນຢວນມີການແຂງຄ່າ.
ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຄວນມີການສົ່ງເສີມການຜະລິດ
ສິນຄ້າ ເພື່ອສົ່ງອອກຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ສົມດຸນກັບມູນຄ່າການ
ນຳເຂົ້າສິນຄ້າກັບປະເທດຈີນ ເວລານັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ເງິນກີບຈະມີ
ການແຂງຄ່າ ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ດຸນຍະພາບ
ໄລຍະຍາວໄດ້.

4) ອັດຕາສ່ວນການປ່ຽນແປງດັດສະນີລາຄາຜູ້
ບໍລິໂພກ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ
ຈີນ ມີຜິດເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບກັບເງິນຢວນມີການ
ອ່ອນຄ່າ ໃນດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ. ຜົນການສຶກສາສອດ
ຄ່ອງກັບ ຄົ້ນຄວ້າຂອງ Bauudin Engthong, Ati
Thaiyana, Kwunkamol Donkw. (2019). Factors
Determining The Baht-Yuan Exchange Rate.

ສະແດງວ່າດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກຂອງ ລາວ ສູງ ກວ່າ ສປປ ຈີນ ຈະເຮັດໃຫ້ເງິນກີບທຽບກັບເງິນຢວນມີການແຂງຄ່າ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຄວນມີການຄວບຄຸມສິນຄ້ານາ ເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ສປປ ຈີນ ເວລານັ້ນຈະ ເຮັດເງິນກີບທຽບກັບເງິນຢວນມີການແຂງຄ່າໃນດຸນຍະພາບ ໄລຍະສັ້ນໄດ້.

5. ສະຫຼຸບ

ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ມີຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງ ເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ໃນດຸນຍະພາບ ໄລຍະຍາວ ແມ່ນມາຈາກ 4 ປັດໄຈຄື: 1) ອັດຕາການປ່ຽນແປງປະລິມານຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບ ມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄ່າກີບທຽບກັບຢວນແຂງຄ່າ, 2) ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ລະຫວ່າງທະນາຄານໂດຍປຽບທຽບ ມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄ່າກີບທຽບກັບຢວນອ່ອນຄ່າຂຶ້ນ, 3) ອັດຕາການປ່ຽນແປງປະລິມານມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບ ມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄ່າກີບທຽບກັບຢວນແຂງຄ່າຂຶ້ນ. 4) ອັດຕາການປ່ຽນແປງດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ໂດຍປຽບທຽບມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄ່າກີບທຽບກັບຢວນອ່ອນຄ່າລົງ, ສ່ວນປັດໄຈອັດຕາເງິນເຟີ້ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປປ ຈີນ (INF) ບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຂອງເງິນກີບທຽບກັບຢວນ.

ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ມີຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບທຽບກັບຢວນ ໃນດຸນຍະພາບ ໄລຍະສັ້ນ ໃນຮູບແບບ ECM ປະກອບມີ 3 ປັດໄຈ ຄື: 1) ການປ່ຽນແປງປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍແຄບໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປປຈີນ ມີຜົນເຮັດໃຫ້ເງິນກີບແຂງຄ່າ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ ເຊິ່ງສາຍ ເຫດເກີດມາຈາກປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ໂລກ ເຊັ່ນ: ເສດຖະກິດຢູ່ໃນພາວະຖີດຖອຍຂອງບັນດາປະເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ການຟື້ນຕົວເສດຖະກິດຂອງປະເທດພັດທະນາແລ້ວ, ການຜັນຜ່ອນຂອງລາຄານ້ຳມັນ, ການແຜ່ລະບາດພະຍາດ

ອັກເສບປອດ COVID-19; 2) ການປ່ຽນແປງອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປປ ຈີນ ເຊິ່ງເຮັດເງິນກີບທຽບກັບຢວນອ່ອນຄ່າ; 3) ການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນໄຕມາດຜ່ານມາ 1 ໄຕມາດສິ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າຂອງເງິນກີບທຽບກັບຢວນອ່ອນຄ່າລົງ. ສ່ວນການປ່ຽນແປງມູນຄ່າການສົ່ງອອກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປປ ຈີນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປປ ຈີນ ບໍ່ເປັນຕົວກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນກີບທຽບກັບຢວນໃນດຸນຍະພາບ ໄລຍະສັ້ນ ໂດຍມີຄວາມໄວຂອງການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນຂອງຕົວປ່ຽນຕ່າງໆມີຄວາມບ່ຽງເບນໄປຫາຈຸດດຸນຍະພາບ ໄລຍະຍາວໃນອັດຕາ 68.05%.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກເຮົາ ທີມງານນັກຄົ້ນຄວ້າ ຂໍປະຕິບາຍຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດໃດໆທັງນັ້ນ, ກໍລະນີມີການລະເມີດໃນຮູບການໃດກໍຕາມພວກເຮົາມີຄວາມຍິນດີ ຂໍຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຝ່າຍດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (1986). ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 2 (ປີ1986 - 1990).

ກອນນິກາ ສີສັງງາມ ແລະ ກິດຕິພັນ ສະວັດດິກຽດ (2016). ປັດໄຈທາງເສດຖະກິດທີ່ເປັນຕົວກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນບາດກັບເງິນຢວນ, [Online] 2021. Available from: [http://C:/Users/aser/Downloads/186-Article%20Text-289-2-10-20190307%20\(1\).pdf](http://C:/Users/aser/Downloads/186-Article%20Text-289-2-10-20190307%20(1).pdf)

ສຸດາ ປິຕະວັນ ແລະ ເພົາພັນ ກັນລະຍານະມິດ. (2009). ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງ ຄ່າເງິນບາດກັບຄ່າເງິນໂດລາສະຫະ

- ລັດ, ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລທໍາ
ການຄ້າຈີນ.
- ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (1995). ບົດລາຍງານ ເສດ
ຖະກິດ ປີ 1991-1996. [ອອນໄລ໌], 2021. [ຄົ້ນຫາ
ວັນທີ 15 ມັງກອນ 2021]. ຄົ້ນຫາຈາກ:
[https://www.bol.gov.la/fileupload/28-01-
2017_1485588507.pdf](https://www.bol.gov.la/fileupload/28-01-2017_1485588507.pdf)
- ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (1997). ບົດລາຍງານເສດ
ຖະກິດເງິນຕາລາຍໄຕມາດ ປີ 1997, [ອອນໄລ໌],
2021. [ຄົ້ນຫາວັນທີ 15 ມັງກອນ 2020]. ຄົ້ນຫາ
ຈາກ : [https://www.bol.gov.la/financial_-
statistics](https://www.bol.gov.la/financial_statistics).
- ທະນາຄານແຫ່ງສປປລາວ. (2019). ຄໍາເຫັນຂອງຜູ້ວ່າ
ການທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. [ອອນໄລ໌], 2020.
[ຄົ້ນຫາວັນທີ 15 ມັງກອນ 2020]. ຄົ້ນຫາຈາກ
[http://khaodunk.com/?p=5584&fbclid=IwA
R0yCCrFnPgYONgkGeqkdZp-vtR-bP-
QZuV9E-JtH7IfjZkgdptTiSx7gO4](http://khaodunk.com/?p=5584&fbclid=IwAR0yCCrFnPgYONgkGeqkdZp-vtR-bP-QZuV9E-JtH7IfjZkgdptTiSx7gO4).
- ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (2021). ບົດລາຍງານເສດ
ຖະກິດເງິນຕາລາຍໄຕມາດປີ 2011 - 2020, [ອອນ
ໄລ໌], 2021. [ຄົ້ນຫາວັນທີ 15 ມັງກອນ 2021].
ຄົ້ນຫາຈາກ : [https://www.bol.gov.la/
financial statistics](https://www.bol.gov.la/financial_statistics).
- ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (2021). ອັດຕາແລກປ່ຽນ
ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຕະຫຼາດ, [ອອນໄລ໌] 2021.
[ຄົ້ນຫາວັນທີ 15 ມັງກອນ 2021]. ຄົ້ນຫາຈາກ:
https://www.bol.gov.la/exchang_rate_all
- ພູເພັດ ກ້ຽວພິລາລິງ, ບຸນມິ ອິນທະເກສອນ, ຄໍາມະນີກອນ
ສີປະເສດ, ມຸນິກ ບຸນຍະລາສີ. (2016). ການນໍາໃຊ້
ໂປຼແກຣມ Eviews ສໍາລັບເສດຖາມິຕິ. ຈັດພິມໂດຍ
ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ: ໜ້າ 124, 142, 318.
- ອັກຄະຣະພົງ ອິ້ນທອງ.(2003). ຄູ່ມືການນໍາໃຊ້ Eviews
ເພື່ອການວິເຄາະ Unit root, Cointegration ແລະ
ECM, ສະຖາບັນວິທະຍາສາດສັງຄົມ, ມະຫາວິທະ
ຍາໄລຊຽງໃໝ່, ປີ 2003.
- American. (2013). Quantitative Easing of
American. [Online] 2021. Available from:
[http://uncaseal.blogspot.com/2013-
/02/13022013.html](http://uncaseal.blogspot.com/2013-02/13022013.html)
- Bauudin, E. (2019). Factors determ-ining the
Bath-Yuan exchange rate. [Online] 2020.
- Engthong, B. Thaiyana, A. Donkw, K. (2019).
Factors Determining The Baht-Yuan
Exchange Rate. [Online] 2021. Available
from: [http://app.gs.kku.
-
ac.th/gs/th/publicationfile/item/20th-ngrc-
2019/HMO41/HMO41.pdf](http://app.gs.kku.ac.th/gs/th/publicationfile/item/20th-ngrc-2019/HMO41/HMO41.pdf)
- Wisawaisuan, N. (1995). “Exchange rate
forecasting: error correction model”.
Master of thesis faculty of economic,
Thammasat University.
- Phuangpool, O. (2010). Factors influen-cing
exchange rate movements. [Online] 2021.
Available from: [https://scholar.-
utcc.ac.th/bitstream/6626976254/2619/1/2
26862.pdf](https://scholar.utcc.ac.th/bitstream/6626976254/2619/1/226862.pdf).
- Intaravorrappa, P. (2017). The factors
influencing exchange rate of bath against
U.S. Dollar under the managed float
exchange rate regime in Thailand. Journal
of Southern Technology Vol.10: No.1
2017.
- Dornbusch, R. (1987). Exchange rate and
Prices. The American Economic Review.
Page 93-106.
- Jakree, S. (2001). The impact of exchange rate
on Thai industrial Export Prices. Master
of Economic. Chulalong-korn University.
- Avakidt, S. (2016). The influencing of
important factors on exchange rate of Thai
Baht against the US Dollar, Thai Baht
against the Euro and Thai Baht against
the Yen. Journal of Business
Administration.

ຕາຕະລາງ 1 ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF ຢູ່ລະດັບ Level

ຕົວປ່ຽນ	ADF t-statistic	MacKinnon Critical Value			P-Value	ຜົນການທົດສອບ
		1%	5%	10%		
LNEX	0.797359	-3.615588	-2.941145	-2.609066	0.9927	Non-Stationary
LNEXP	1.054252	-3.621023	-2.943427	-2.610263	0.9963	Non-Stationary
LNMI	-2.369952	-3.610453	-2.938987	-2.607932	0.1566	Non-Stationary
IBR	-1.328807	-3.610453	-2.938987	-2.607932	0.6065	Non-Stationary
INF	-3.462693	-3.621023	-2.943427	-2.610263	0.0149	Stationary
DPR	-1.654121	-3.615588	-2.941145	-2.609066	0.4458	Non-Stationary
MLR	-1.703433	-3.615588	-2.941145	-2.609066	0.4215	Non-Stationary

ຕາຕະລາງ 2 ຜົນການທົດສອບ Unit root ດ້ວຍວິທີ ADF ຢູ່ລະດັບ First Difference

Stationary test (Unit Root at First Difference)						
ຕົວປ່ຽນ	ADF t-statistic	Mackinnon Critical Value			P-Value	ຜົນການທົດສອບ
		1%	5%	10%		
LNEX	(3.276619)	(3.769597)	(3.004861)	(2.642242)	LNEX	(3.276619)
Export	(5.066593)	(3.769597)	(3.004861)	(2.642242)	Export	(5.066593)
IBR	(5.884922)	(3.769597)	(3.004861)	(2.642242)	IBR	(5.884922)
INF	(3.957451)	(3.769597)	(3.004861)	(2.642242)	INF	(3.957451)
M1	(6.602601)	(3.769597)	(3.004861)	(2.642242)	M1	(6.602601)
LNCPI	(3.497008)	(3.788030)	(3.012363)	(2.646119)	LNCPI	(3.497008)

ຕາຕະລາງ 3 ຜົນການທົດສອບ ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ ຕາມວິທີຂອງ Engle and Grange ຫຼັງຕັດຕົວປ່ຽນ ບໍ່ສົ່ງຜົນອອກຈາກແບບຈໍາລອງ ຄື: ຕັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍປຽບທຽບລະຫວ່າງ ສປປ ລາວກັບ ສປ ຈີນ

Dependent Variable: LnEX				
Method: Least Squares				
Date: 06/03/22 Time: 19:55				
Sample: 2015Q1 2020Q4				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
M1	-2.37E-09	6.66E-10	-3.555034	0.0021
IBR	1.759126	0.629404	2.794909	0.0116
EXPORT	-1.26E-08	6.65E-09	-1.891158	0.0740
LnCPI	3.24E-07	7.95E-08	4.072353	0.0006
C	2.743838	0.074183	36.98733	0.0000
R-squared	0.867903	Mean dependent var		3.093353
Adjusted R-squared	0.840093	S.D. dependent var		0.021302
S.E. of regression	0.008518	Akaike info criterion		-6.510109
Sum squared resid	0.001379	Schwarz criterion		-6.264681
Log likelihood	83.12130	Hannan-Quinn criter.		-6.444996
F-statistic	31.20842	Durbin-Watson stat		1.811929
Prob(F-statistic)	0.000000			

ຕາຕະລາງ 4 ຜົນການທົດສອບການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນໃນຮູບແບບ ECM ຫຼັງຕັດຕົວປ່ຽນບໍ່ສິ່ງຜົນອອກແບບຈຳລອງ ຫຼັງ
ຕັດຕົວປ່ຽນບໍ່ສິ່ງຜົນອອກຈາກແບບຈຳລອງ.

Dependent Variable: LnEX				
Method: Least Squares				
Date: 06/03/22 Time: 19:55				
Sample: 2015Q1 2020Q4				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
M1	-2.37E-09	6.66E-10	-3.555034	0.0021
IBR	1.759126	0.629404	2.794909	0.0116
EXPORT	-1.26E-08	6.65E-09	-1.891158	0.0740
LnCPI	3.24E-07	7.95E-08	4.072353	0.0006
C	2.743838	0.074183	36.98733	0.0000
R-squared	0.867903	Mean dependent var		3.093353
Adjusted R-squared	0.840093	S.D. dependent var		0.021302
S.E. of regression	0.008518	Akaike info criterion		-6.510109
Sum squared resid	0.001379	Schwarz criterion		-6.264681
Log likelihood	83.12130	Hannan-Quinn criter.		-6.444996
F-statistic	31.20842	Durbin-Watson stat		1.811929
Prob(F-statistic)	0.000000			